

Відкриваємо невідоме!

Урок 81

1. Розкажіть одне одному, що вам відомо про походження назви вашого населеного пункту, назв різних міст України. Поміркуйте, про що ще було б цікаво довідатися. Як ви можете це зробити?

2. Прочитай вірш про історичний факт.

Звідки в міста назва Львів

Довго я не розумів,
звідки в міста назва — Львів.
Брата старшого питаю:
— А ти знаєш? Каже: — Знаю.
Князь був, Галицький Данило,
сім віків перекотило,
як дзвеніла княжа слава,
та не тільки в славі справа:
сумував князь, що один...
Народився в князя син!
“Сильним будь! Наш рід прослав!”
Левом сина князь назвав.
Щоб віки жила ця днина,
місто князь як будував,
дав йому імення сина.
Так от... З княжих ще часів
в міста горда назва — Львів.

Марія Хоросницька

3. Прочитай вірш уголос, відстукуючи ритм.

4. Пригадай, з якої літери пишуться імена людей і назви населених пунктів. Знайди їх у вірші. Склади та запиши з ними речення.

5. Пограйте в гру “Синхронізація”. Інколи у виставі актор лише відкриває рот, а голос звучить в аудіозаписі. Нехай хтось із вас читає вірш, а хтось вдає, що його декламує: артикулює та жестикулює. Потренуйтеся робити це правдоподібно. Можете побешкетувати: нехай мовець говорить пришвидшено чи сповільнено, змінює слова, аби рухи губ синхронізатора не відповідали тому, що звучить.

6. Прочитай розмову, яка відбулася між персонажами цього підручника.

МОВУ

Як Мовознай і Пишеня ділили піцу

Мовознай дуже любить когось навчати, а Пишеня любить учитися. Тому вони охоче проводять час разом.

Якось Пишеня прийшло до Мовозная та й попросило:

— Мовознаю, нумо вивчимо нарешті вже всю мову.

Мовознай почухав крилом потилицю:

— Це якось забагато, щоб за один раз вивчити. Вчитимемо частинами. Ось візьмемо мову, наприклад, усі її слова, і розділимо цю купу на частини.

— Так, як ми вчора ділили піцу?

— Майже. Тоді ми робили однакові шматочки, а **частини мови** будуть різними. Загалом їх десять. І три з них тобі вже відомі з 2-го класу. Вони називають предмети, їхні ознаки та дії.

— Це **іменник**, **прикметник** і **дієслово**! — згадало Пишеня.

— Ось для початку їх і вивчатимемо детальніше.

7. Накресліть у зошитах таблиці та запишіть у кожну колонку по кілька слів.

Іменник	Прикметник	Дієслово
місто	старший	розуміти

- 1. Згадайте ситуації, коли вам вдалося відкрити щось раніше невідоме. Розкажіть про це одне одному.
2. Прочитай початок оповідки про одного маленького винахідника.

Нова нота

За повістю Сашка Дерманського
“Володар Макуци, або Пригоди вужа Ониська”

Хробачок Кузя з самого ранку був дуже радісний і навіть схвильований. Ще б пак! Адже він щойно закінчив свій новий твір — “Вальс картопляного цвіту”. Ба більше — хробачок винайшов нову ноту. Так-так, не дивуйтеся.

Усім відомо, що існує сім нот: “до”, “ре”, “мі”, “фа”, “соль”, “ля”, “сі”. А Кузя ненароком придумав ще одну. Він грав заключні акорди свого нового вальсу, і, коли мав зробити останній порух смичком, у нього нестерпно засвербіло підборіддя. Через це музикант мимоволі зіграв не “ля”, а якусь зовсім незнайому ноту. Вона прозвучала хоч і незвично, але доречно. На радощах Кузя кинувся поділитися **сенсацією** з друзями.

Спочатку він натрапив на вужа Ониська, що ніжився на сонечку неподалік соняха.

— Ониську! Я ноту винайшов! Ось послухай!..

Вуж знехотя розплющив одне око.

— Не зараз, Кузю, не зараз, — голос Ониська був сонним і невдоволеним, — я дуже зайнятий...

— Зайнятий? Ну, гаразд, я прийду пізніше.

Хробачок поспішив далі. Скоро він угледів жука Джека. Той саме підгортав картоплю.

— Привіт, Джеку, — тихо привітався Кузя. — Хочеш, я тобі новий вальс заграю?

— Не зараз, друже! — Джек розігнув спину й витер чоло. — Бачиш, у мене тут свій вальс — картопляний. Не до тебе наразі.

Коли хробачок заповз до хатки Евридіки, мишка вишивала полотняну наволочку на подушку.

— Евридіко, — несміливо почав Кузя, — ти, мабуть, зайнята?

— Не те слово, любий. Останню квітку мушу закінчити. Двадцять хрестиків рожевою **з'аполоччю** і вісімнадцять зеленою.

— Ну то я піду собі, — похнюпився Кузя і подався до виходу.

Одарочка шаткувала капусту на борщ, тому відразу не помітила Кузю, що невпевнено застиг на порозі.

— Одарочко, — врешті зважився заговорити Кузя, — я “Вальс картопляного цвіту” закінчив і нову ноту винайшов...

— Добре, добре, — відповіла жабка, — але я зараз така затуркана! Вже он вода кипить, а в мене ще бурячки не покришені, картопля не почищена... Заходь пізніше... на борщ.

3. Які емоції були в Кузі на початку оповідки? Як вони змінювалися з кожною зустріччю?
4. Запиши план уривка й перекажи за ним оповідку вдома.
5. Поміркуйте, у які групи можна об'єднати всі іменники. Поділіться своїми ідеями.

Серед іменників є **назви істот** і **неістот**.

Назви істот відповідають на запитання *хто?*, а **назви неістот** — на запитання *що?*

хто?

Хробачок

істота.

що?

Скрипка

неістота.

6. Запиши по два приклади назв істот і неістот. Чи може одне слово належати до двох груп?

1. Поміркуйте, чи могли друзі відповідати хробачкові інакше, навіть якщо вони й справді були дуже зайняті. Чи потрапляли ви у схожі ситуації? Чи були на місці Кузі або на місці його друзів? Як діяли тоді?
2. Прочитай продовження оповідки про хробачка та друзів.

Усе йде шкереберть

За повістю Сашка Дерманського
"Володар Макуци, або Пригоди вужа Ониська"

Кузя, ледь не плачучи, повернувся додому, сів на ґаночку й зажурився: "Я граю, пишу музику, навіть нові ноти винаходжу... А це нікому не потрібно... Ніхто не похвалив моєї музики, не попросив заграати..."

— Не гратиму більше ніколи, — вирішив Кузя й поклав скрипочку на траву.

Ониськові і не дрімалося, і не мріялося. Думки намагалися вчепитися одна за одну, щоб викликати в уяві мрійника якусь фантастичну картину, але... Чогось бракувало. Так, пропало щось, що завжди допомагало зв'язати ті думки до купи. Це почало дратувати Ониська. Щоб якось розв'язатися, він вирішив із кимось поговорити.

Найближче був Джек, тому вуж поповз до нього.

— Працюєш? — запитав Онисько жука.

— Працюю, та щось не дуже робота в'яжеться, — відповів Джек. — Чогось наче не вистачає.

— І що б воно означало? — промовив жук. — Ходімо до Евридіки, може, вона нам пояснить...

Мишка сиділа на краю ліжечка і плакала.

— Що з тобою?! — в один голос вигукнули вуж і жук.

— Ось, — вона простягла долоньку, — усі пальці цією голкою поколола. Щось не слухаються сьогодні лапки. Наче чогось

бракує мені. Он і квіти на вишивці якісь патлаті повиходили.

— Ти не одна така, — заспокоював її Джек. — Ходімо до Одарочки.

Жабка стояла з ложкою над каструлею й кривилася.

— Заходьте, але я навіть не маю чим вас пригостити. У мене сьогодні все з лапок валиться, нічого не виходить... Он і борщ пересолила... Чогось мені наче не вистачає.

— Що ж це з нами таке? — занепокоєно озвалася Евридіка. — Може, яка хвороба? Якщо вже Кузя нам не підкаже, то я не знаю...

— Чекай! — зупинив її Онисько. — Кузя... Я зрозумів! Я не чую його скрипки! Він сьогодні не грає!

— То ось чого нам усім не вистачає! — здогадалася Евридіка. — Ходімо до нього!

3. Якими словами персонажі розповідають про те, що з ними відбувається? Як про це сказано у заголовку? Чи траплялися такі ситуації в тебе? Чи вдалося збагнути, чому все йшло шкереберть?

4. Запиши персонажів твору. З якої літери писатимеш імена?

Хробачок Кузя, вуж Онисько...

Серед іменників є **власні** і **загальні назви**.

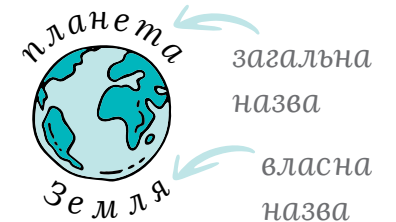
Власні назви належать одиничним об'єктам і пишуться з великої літери. Це — прізвища, імена й по батькові людей, клички тварин, назви країн, міст, сіл, річок, гір тощо.

Тарас Шевченко, Україна, Львів.

Загальні назви є спільними для багатьох предметів, істот, явищ, понять. Вони пишуться з малої літери.

Театр, квітка, країна.

5. Прочитай свій список персонажів. Підкресли в ньому загальні назви та обведи власні.

1. Поміркуйте, що Онисько та інші друзі скажуть Кузі. Якою може бути розв'язка оповідки?

2. Перевір свої припущення, прочитавши уривок.

Концерт для друзів

За повістю Сашка Дерманського
“Володар Макуци, або Пригоди вужа Ониська”

Друзі знайшли Кузю на ґанку біля його нірки. Він зробив великі очі, побачивши всю компанію. Та здивувався ще більше, коли Онисько попросив щось заграти.

— Може, мені здалося, — втрутилася в розмову Евридіка, — були балачки про нову ноту...

— Були! — засявав хробачок. — Я справді винайшов ноту!

— А ти вже назвав її? — поцікавилася Одарочка.

— Ще ні.

— Усі нові винаходи годиться називати іменами їхніх авторів, — авторитетно зазначив Онисько.

— Нота “Кузя”? — здогадався Джек. — Дивно звучить.

— Ні, це задовга назва для ноти, — заперечив Онисько. — Пропоную — нота “ку”!

— Чудово!!! — загукали всі, крім Кузі. — Дуже вдала назва для ноти.

— Грай, Кузю! — зааплодували Одарочка з Евридікою. — Влаштуй нам концерт. Ми так любимо твою музику!

— А особливо — ноту “ку”! — додав Джек.

Кузя **зашарівся**, проте взяв скрипку й смічок і почав грати. Він грав довго й натхненно; скрипка то сміялася, то ридала, то майже замовкала, а то вибухала дивовижними звуками.

Наостанок над городом розлилася прекрасна мелодія вальсу. Вона була напрочуд гарною і зачарувала всіх слухачів. А окрасою концерту стала остання нота — нова, зранку винайдена, несамоविта і пронизлива нота “ку”.

3. Що означає вислів “зробив великі очі”? Склади і запиши з ним речення. Обведи в реченні іменники.
4. Вибери з тексту речення, запам’ятай його та продиктуй партнерові/партнерці по завданню. Перевірте, чи все записано без помилок.
5. Випиши з тексту 4 власні назви та 4 загальні, 4 назви істот і 4 — неістот.
6. Знайди в цій казці зав’язку, розвиток дії, кульмінацію та розв’язку. Поміркуй: чи могла б існувати оповідка без однієї з цих частин?
7. Чому в тексті так багато окличних речень? Чому в одному з них аж три знаки оклику? Вимов це речення з відповідною інтонацією, а потім так, ніби наприкінці стоїть один знак оклику. Чи вдалося почути відмінність?

Знайомся: автор

Сашко Дерманський — один з найвідоміших сучасних українських письменників, що пише вірші та прозу для дітей.

Він народився на Київщині 28 листопада 1976 року. Скільки років виповнилося автору цього горіч?

Чи тобі вже знайомі персонажі його творів — Чудове Чудовисько Чу й бабай Гарбузяник, вужик Онисько і дракон Омелько, принцеса Маляка і дракончик Драго?

8. Послухай, як автор розповідає про свої книжки.

svitdovkola.org/um3/media13

Яку з них тобі захотілося прочитати? Де можна взяти цю книжку? Згадай щонайменше два варіанти.

Хто боїться, тому в очах двоїться

Урок 86

1. Прочитайте назву теми тижня. Обговоріть, як ви її розумієте. Згадайте ситуації, коли від переляку ви не могли адекватно сприйняти інформацію.
2. Згадай зустріч мишки та Груффала, про яку ти читав/читала у 2-му класі. Прочитай продовження історії.

Жахлива почвара

За казкою Джулії Дональдсон "Груффалятко"

— До чорного лісу не йди, Груффалятко, — сказав якимось донечці Груффало-татко.

— А що там? Чому?

— Там жахлива почвара,

Велика Страшна Кровожерна Мишара.

Вона тебе зловить, вона тебе з'їсть.

Колись я вже був там, непроханий гість.

— Яка ж вона, татку, подібна на кого?

Рогата, хвостата, зубата, стонога?

— Та вже й не згадаю, — сказав доні Груффало, і голову чудисько скрушно почухало.

— Лиш знаю, що дужа Мишара ота лускатого й довгого має хвоста.

Очиська горять, наче жар у вогні, а вуса — як дроти сталеві, міцні.

Узимку, коли старе чудисько спало,

мале Груффалятко занудьгувало.

Хоробрим відчуло себе і завзятим,

навшпиньки виходить з печерної хати.

І хоч білим снігом усе замело,

до лісу мале Груффалятко пішло.

3. Які слова в розповіді тата роблять мишеня страшним? Випиши їх у зошит за абеткою.
4. Яким своїм судженням про мишку тато ділиться з донечкою? Чи повірило маля татові? Чим факти відрізняються від суджень? Наведи три факти про мишу.
5. Порівняй слова: "миша", "мишара", "мишеня". Виділи в них корені та закінчення. Яка частина слова додає до його значення новий відтінок?
6. Випиши з опису миші всі загальні назви, у дві колонки: у першу — ті, що називають один предмет, у другу — ті, що називають кілька предметів. Чи можна змінити кожне з цих слів так, щоб воно опинилося в сусідній колонці? Зміни та запиши. Який висновок про іменники ти можеш зробити?

Хвіст — хвосту. Очисько — очиська.

Іменники змінюються за числами: **однина** (один предмет) і **множина** (два і більше предметів).

Ліс — ліс , донечк — донечк .

Але не всі. Деякі іменники можуть мати лише форму множини.

Штан , ножиц , окуляр .

А деякі — лише форму однини.

Кіно, молоко , дружб .

7. Поміркуй, чи можуть змінюватися за числами іменники "добро", "сміливість", "тато", "канікули", "санчата", "кінь".
8. Обери фрази, які доречно сказати тому, чию думку ти не поділяєш. Додай свої варіанти.
 - Ти все брешеш!
 - Я з тобою не погоджуюся.
 - У мене інша думка щодо цього.
 - Так лише дурні думають.

1. Тобі цікаво, що чекає на Груффалятка в лісі? Прочитай.

У пошуках

За казкою Джулії Дональдсон "Груффалятко"

Ага! Ого! Тут видно сліди!
 Чиї вони? Звідки ведуть і куди?
 А он між колодами довга хвостяра!
 Там, може, сховалась Велика Мишара?
 Та ні — в неї око, мов жар, не палає,
 і вусів істота ця зовсім не має.
 — Мишара?
 — Ні, — каже змія, — біля озера
 Мишара їсть ласо ґруффальське морозиво.
 І хоч білим снігом усе замело,
 ще далі мале Груффалятко пішло.
 Ага! Ого! Знову видно сліди!
 Чиї вони? Звідки ведуть і куди?
 Два ока палають на дереві жаром!
 Там, може, сховалась Страшнюща Мишара?
 Та ні ж бо — короткого має хвоста,
 і зовсім безвуса істота ота.
 — Мишара?
 — Ні, — каже сипуха, — та ж он
 Мишара їсть ласо ґруффальський бульйон.
 І хоч білим снігом усе замело,
 ще далі мале Груффалятко пішло.
 Ага! Ого! Знову видно сліди!
 Чиї вони? Звідки ведуть і куди?
 І вуса нарешті! Ще й довгий носяра!
 Живе тут, мабуть, Кровожерна Мишара!
 Та ні — в неї очі вогнем не горять,
 і хвіст не лускатий, і вуса тремтять.
 — Мишара?
 — Ой, ні, — хвіст у лиски поник. —
 Мишара їсть ласо ґруффальський шашлик.

2. Як гадаєш, якою була реакція Груффалятка на відповіді тварин? Чому воно не полишило пошуків?
3. Прочитайте уривок у ролях. Випробуйте різні голоси та інтонації для реплік персонажів і для слів автора.
4. Прочитайте слова в кожній із груп. Поміркуйте, за яким принципом їх об'єднали.
- ☀ Морозиво, мишенятко, озеро, око, дерево.
 - ☀ Сипуха, змія, лиска, істота, миша.
 - ☀ Хвіст, слід, бульйон, ніс, шашлик.

Іменники бувають **чоловічого, жіночого і середнього роду.**

Щоб визначити рід іменника, постав його у форму однини та спробуй додати одне зі слів: "мій", "моя" або "моє".

<p>Обід</p> <p>чий?</p> <p>мій</p> <p>Чоловічий рід</p>	<p>Кістка</p> <p>чия?</p> <p>моя</p> <p>Жіночий рід</p>	<p>Місце</p> <p>чье?</p> <p>моє</p> <p>Середній рід</p>
---	---	---

5. Запишіть по три слова — назви тварин — кожного роду.

Хованки зі словами

Знайди та випиши назви чисел, які заховалися у словах.

ТРИЗУБ СОРОКА ПІДВАЛ
 МІСТО ТРИТОН СІМ'Я

1. Уявіть зустріч Груффалятка і мишки. Чи однакові у вас ідеї?
2. Прочитай кульмінацію і розв'язку казки.

Зустріч

За казкою Джулії Дональдсон "Груффалятко"

Зажурено сіло на пень Груффалятко.

— Мене обдурили з самого початку!

Не вірю я в жодну Велику Мишару...

Гей, що то за мишка вилазить зі шпари?

Маленька і зовсім вона не страшна,

це ж буде вечеря для мене смачна.

— Чекай, — каже мишка, — куди поспішати,

Мишару я хочу тобі показати.

Дозволь лиш на дерево вилізти вище,

покличу тоді я це люте страшище.

Розтисло мале Груффалятко кулак.

— То, кажеш, існує Мишара, он як?

Застрибнула мишка на гілку ліщини.

— Побачиш, чекай, не мине і хвилини.

З-за обрію впливло місячне коло.

Страшні чорні тіні з'явилися довкола.

Що то за почвара страшна й величезна?

Хвостяра у неї стирчить довжелезна,

вусата, вухата, зубата, стосила,

горіх на плечі велетенський, мов брила!

— Мишара! — мале Груффалятко у крик.

А мишка з горішком із гілочки — скік!

Ага! Ого! Тут видно сліди.

Чиї вони? Звідки ведуть і куди?

Ведуть до печери, де Груффало спить,

куди його доня вернеться за мить.

Лягла біля татка і вже не нудьгує...

А татко хропе і нічого не чує.

Переклад з англійської Віктора Морозова

3. Завдяки яким своїм рисам мишка знов уникла біди і лишилася неушкодженою?
4. Чи розповість Груффалятко татові про свою пригоду? Що саме?
5. Які емоції ти переживав/переживала, читаючи цей твір? Кому співчував/співчувала?
6. Як гадаєте, іменників якого роду в цьому уривку найбільше? Висловіть припущення, а потім перевірте його. Випишіть із тексту іменники різних родів у три колонки.

Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід
Пень	Мишара	Груффалятко

7. опиши когось дуже страшного, використовуючи слова з тексту. Хай партнер/партнерка по завданню малює цю істоту відповідно до твоїх інструкцій.
8. Пригадай випадки, коли тобі вдавалося знайти вихід зі складної ситуації. Розкажи про них.

Знайомся: авторка

Джулія Дональдсон — сучасна англійська письменниця. Зараз вона з чоловіком і синами живе в Шотландії, але народилася авторка в Лондоні 16 вересня 1948 року.

Вона працювала на радіо, придумувала пісеньки для дитячих програм, створювала мюзикли для дітей і навіть очолювала дитячу театральну студію.

Якось їй порадили зробити до однієї з авторських пісень книжку з картинками... Так вона почала створювати віршовані казки! Як гадаєш, чи з кожної пісні можна зробити казку?

Наш театр

Сьогодні в театрі — вистава “Груффалятко”, а виступатимуть актори-міми! Вони не послуговуються голосом, натомість виразно показують почуття свого персонажа мімікою, жестами, позами.

Як налаштуватися на роль

- Послухайте музичні композиції, які уособлюють кожного персонажа.

svitdovkola.org/um3/media14

- Вмикайте музику та всі разом рухайтесь, як персонаж. Спостерігайте одне за одним. Помічайте вдалі ідеї рухів і копіюйте їх. У вас тепер не клас, а ціле стадо Груффалів або зграя лисиць!

Розподіл обов'язків

- **Актори-міми.** Підготуйте наголовники персонажів і вдягніть їх. Об'єднайтеся в групи так, щоб у кожній були всі персонажі казки. Може бути по два однакові персонажі — тоді вони виконуватимуть роль одночасно або по черзі.

- **Актори-читці.** Оберіть тих, хто читатиме текст гучно, чітко та виразно (як у грі “Синхронізація”). Щоб не перевтомитися, читайте по черзі.
- **Режисер/режисерка.** Домовтеся, хто підказуватиме акторам, як рухатися на сцені.
- **Звукорежисер/звукорежисерка.** Ця людина вмикатиме аудіотреки під час виходу кожного персонажа на сцену.

Підготовка вистави

- Влаштуйте репетицію. Читець проголошує текст і стежить за тим, що відбувається на сцені. За потреби робить паузи, щоб актори показали те, що вже було озвучено. Доведеться робити зупинки, щоб вислухати поради режисера та обрати найкращі способи взаємодії акторів на сцені.
- Після репетиції відпочиньте та обговоріть, що вдалося добре, а з чим виникли труднощі.
- Найкраще організувати виставу наступного дня, запросивши глядачів — учнів інших класів і батьків.

Ярмаркуємо!

Урок 91

1. Розкажіть одне одному, чи бували ви колись на ярмарку. Чи сподобалося? Чому? Що найбільше запам'яталося? Що здивувало? Чи було некомфортно?
2. Прочитай початок казки про ярмарок.

Ярмаркова метушня

За казкою Зірки Мензатюк "Ярмарок"

Пробудився зайчик, чує — хурчать мотори, шурхотять колеса, їдуть, їдуть машини.

— А куди ви?

— На ярмарок!

Узбіччям між кущами квапиться лисиця з найстаршою дочкою Лискою.

— І ви на ярмарок?

— Туди ж! На людей подивитись, себе показати.

Туп-туп, гуп-гуп — іде ведмідь.

— Люблю ярмарки, — каже. —

А мед — іще дужче!

Хрустить хмиз, шелестить трава — поспішає їжачок.

— Може, щось трапиться купити — потрібне і не дороге?

Їдуть автобуси, мчать мотоцикли, торохтять віз, а на возі гладкі спинки, п'ятачки рожеві, хвостики кільцем: куві-куві!

— Ну коли вже поросята зібралися на ярмарок, то я теж у лісі не залишуся! — сказав зайчик і поплигав за всіма.

А на ярмарку — чого тільки нема! Понурих облич нема — бо всім весело. Злості, сварок-лайок нема — бо хто б купляв їх? Зате сміху, жартів, торгування, вихвалання — вихвалати ж є що!

- Писанки! Гуцульські писанки! Гляньте — як сонечка!
- Купіть килим! І в хаті всю зиму пахнутиме **полоніною**.
- Кому полотна́? Росою моченого, сонцем вибіленого?

На сорочки красеням і вродливицям — їм якраз до лиця!

— **Ліжники!**

— Хустки!

— Намиста!

— Беріть віночки білі! На весілля...

Лиска дивиться-видивляється:

— Ой мамо! Що за віночки! Мені б

такий...

А ярмарок гуде, цвіте!

— Продаю тарелі різьблені!

— **Полив'яні** глечики!

3. Як у творі описана ярмаркова метушня? Які дієслова передають нестримний рух і галас?
4. Чого немає на ярмарку? Прочитай про це в тексті й додай свої ідеї.
5. Складіть список товарів, які продавалися на ярмарку. Виділіть у цих іменниках закінчення. Підпишіть навпроти кожного з них число — одиниця чи множина, визначте рід іменників в однині. Які закінчення можуть мати іменники у множині? Перевірте свій висновок, дібравши ще кілька прикладів.

1. Килим — *однина, чоловічий рід.*

2. Поросят — *множина.*

3. ...

6. Підготуйтеся до ярмарку і ви. Оберіть товар, намалюйте його на аркушику й поміркуйте, як рекламуватимете. Намалюйте гроші та влаштуйте ярмарок мальованих речей у класі. Хто став найуспішнішим продавцем?

1. Прочитай продовження казки про зайчика на ярмарку.

Як зайчик страх продавав

За казкою Зірки Мензатюк "Ярмарок"

Замислився зайчик: що б і собі продати? "А продам-но страх! У мене його багато".

Озирнувся навкруги та й плиг до сивого чоловіка:

— Купіть, дядьку, страху!

— Ну й ну! Не для того я у війну страх і смерть долав, аби тепер чого-небудь боятися. Шукай, малий, іншого покупця.

Пострибав зайчик далі. Коли йде жіночка невеличка, а з нею чоловік — справжній богатир.

— Тітонько, — кличе зайчик. — Купіть страху!

— Страху? Кого ж мені боятися?

— Та... може, його? — кивнув зайчик на богатиря.

— Ти чуєш, Петре? — сплеснула руками тітонька. — Ану жени цього продавця!

— Киш, куций! — мовив богатир.

Ніхто страху не бере... Дивиться заєць — стоїть дівчинка в рожевому платтячку, з мамою за руку. Торкнув її за ліктик, а вона — ой! — і сховалася за мамину спідницю. Тоді визирнуло оченя — кругле, наполохане:

— Що ти за звір, сірий та вухатий? Часом не вовк?

— Ні, я зайчик.

— А я — Катруся...

— Катрусю, тобі страху не треба?

— У мене й свого забагато...

Лихо та й годі з таким торгуванням. Сів зайчик, заплакав.

— Агов, побігайчику! Чого ж ти плачеш? — питає в малого дід Микола.

— У мене стра-аху ніхто не бере...

— І нехай! У лісі він тобі самому знадобиться.

— Еге, а за-а що я гостинчика куплю?

— Ох! Чуєте, люди? Зайчикові гостинчика нема за що купити!

Як почули про це жінки та дівчата, дідусі й бабусі, тата й мами, ще й їхні діти, як почали зайчика пригощати! Принесли калачів, медівників, бубликів в'язку, горіхів торбинку, а пиріжків — із сиром, з маком, з капустою!

— Та я всього й не донесу! — радіє зайчик.

2. Що мав на увазі дід Микола, коли сказав, що зайчикові в лісі страх і самому знадобиться?

3. Перепиши у зошит план уривка, вставляючи пропущені слова. Пригадай, як змінювалися твої емоції під час читання тексту, і намалюй біля пунктів плану відповідні емоджі.

План уривка

1. Зайчик хоче продати страх 🍌🍌🍌 чоловіку.
2. Зайчик хоче продати 🍌🍌🍌 жінці з чоловіком.
3. Зайчик пропонує страх 🍌🍌🍌.
4. 🍌🍌🍌 плаче.
5. Дід Микола 🍌🍌🍌🍌🍌 зайчика.
6. Люди 🍌🍌🍌🍌🍌🍌.

4. Обери фрази, які варто сказати тому, хто намагається втілити невдалу ідею.

☀️ Що за дурницю ти придумав/придумала!

☀️ Гадаю, ця ідея не дуже вдала. Хочеш, разом вигидаємо щось краще?

☀️ На мою думку, це не годиться. Може, маєш інші варіанти?

1. Прочитай уривок і дізнайся, як закінчилася казка про зайчикове ярмаркування.

Пиріжки від зайчика

За казкою Зірки Мензатюк "Ярмарок"

Сонечко вже за полудень хилиться, час додому.

Туп-туп, гуп-гуп — іде ведмідь, несе бочку меду.

— Люблю, — каже, — ярмарки! А ще мед — ось він, голубчик, у бочечці!

Іде лисиця, на лапці кошик, а в кошику — півники на паличках. Жовті, зелені, ще й червоні, як вогонь. Буде їй, і лисові, і малим лисеняткам. А в лиски, в дочки, рясна спідничка, кольорові стрічки, калинові коралі.

Біжить їжак.

— Оце, — каже, — нитки несучи. Вдома жінка і чотири дочки, голки свої, нитки матимуть — хай вишивають рушники.

Дорогою — автобуси, мотоцикли, ще й віз торохтить колесами. Іде дід Микола — поросят продав, тепер везе бочку соснову. Баба в ній накусить капусти — буде до пиріжків, до вареників, на капусняк та й так до картоплі.

Іде Катруся — з новим свищиком. Я-ак свисне в нього — усі страховища повтікають, і не буде чого боятися.

А край дороги сидить зайчик:

— Люди добрі! Чи є у вас дочки та синочки?

— Є дочки, є й синочки.

— Натє для них по пиріжку. Скажете, від зайця! А то, їй-бо, не донесу...

Хилиться сонечко нижче та нижче. Стих гомін, погасли барви. На добраніч! До наступного ярмарку!

2. Чи захотілося тобі побувати на такому ярмарку? Якими словами можна описати його атмосферу? Обери прикметники з підказки і додай власні.

Підказка: доброзичлива, тривожна, привітна, метушлива, радісна, ворожа, напружена.

3. Чи приносили тобі колись гостинчик "від зайчика"? Що ти відчуваєш, коли тобі щось дарують? Якими словами можна подякувати за це? Чому важливо висловлювати подяку?

4. Чи схожі перший і останній уривки казки? Чим?
5. Випиши з тексту кілька дієслів без префіксів. Додай до кожного префікси *с-* або *з-*, *до-*, *при-*, *за-*, *від-*. Чи вдалося утворити слова, що існують у мові? Запиши їх. Поспостерігай, як змінюється значення слова.

Хилиться – схилиться, прихилиться, відхилиться.

6. Яке просторічне слово каже зайчик, коли дає пиріжок? Яким словом його варто замінити?

Підказка: прошу, візьміть, ось, тримайте.

Знайомся: авторка

Зірка Мензатюк — не псевдонім, а справжнє ім'я письменниці. Правда ж, незвичне?

Авторка народилася 21 жовтня 1954 року в Чернівецькій області.

Коли дівчинка навчалася у другому класі, їй дали домашнє завдання написати твір "Ліс восени". Зірка так захопилася, що написала і про лисячу нору, яку бачила в лісі, і про білочку, і про те, яким ліс стане взимку, коли його засипле сніг. Їй так сподобалося вигадувати оповідки, що вона створила їх чимало і зрештою стала письменницею. А ким ти мрієш стати?

Моя книжка

Розгорни свою книжку й перечитай усе, що було написано раніше.

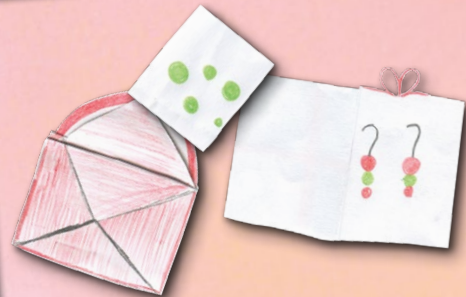
- Поміркуй, чи завжди твій персонаж однаковий. Чи змінюється з часом? Стає добрішим чи жадібнішим, розумнішим чи більше бешкетує? Чи можна помітити ці зміни в текстах?
- Обери тему для наступного розділу своєї книжки. Ось кілька пропозицій і підказки, як можна розгортати сюжет.

На ярмарку

- ▶ Як персонаж збирається на ярмарок? Планує бути продавцем чи покупцем? Іде за певним товаром чи просто подивитися й купити те, що сподобається? Буде сам чи з кимось?
- ▶ Що він/вона бачить на ярмарку? Кого зустрічає? Про що говорить?
- ▶ Усе добре і спокійно чи трапляється якась прикрість?
- ▶ З чим персонаж повертається з ярмарку? Який крам, настрій, досвід, знання тепер має?

У Діанної мамині скоро день народження, і Діана зі своїми братами вирішили піти на ярмарок. Коли вони прийшли, на Ярмарку було багато людей, як тільки вони зайшли, Діана побачила прилавок з сирниками. Її вони одразу їм купили, заплативши за сирники 50 зелених камінців. Діана побачила кошик з морозивом, і

вони з братами вирішили витратити ще 25 камінців на прохалодний смаканик.

Персонаж мандрує в невідоме

- ▶ Уяви, що персонаж вирішив помандрувати за межі свого знайомого світу – моря, лісу, країни, де він/вона живе.
- ▶ Яку інформацію чи уявлення він/вона має про незвідані краї? Від кого? Яка мета мандрівки? Як він/вона готується до неї?
- ▶ Опиши саму мандрівку, пригоди та зустрічі під час неї.
- ▶ Як вона закінчилася?

Мишко зі своєю командою мав іхати на змагання. Це буде його перша поїздка без батьків до іншого міста, тому він дуже зважовався.

І ось настала мить, коли він стоїть на сучасній стадіонній палі, а на медичних трибунах немає жодної знайомої людини. Пролетів свисток, серце хлопчика кахатає, але він біжить назустріч м'ячу. Удар! Гол! І Михайлик став героєм сьогоднішнього матчу.

Вживай у своїй розповіді яскраві слова!

Базікати
таємнича
запанібрата
кортить
знанацька
гармидер
теревені
незвіданий
гамір
оказія